

ÖZET: Camilerin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında işyeri olarak kabul edilip edilemeyeceği; camilerin işyeri olarak kabulü halinde işveren statüsünü ilçe müftüsünün mü, cami görevlisinin mi temsil ettiği hususlarında. (23.01.2020 – E.72770)

20.06.2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 2 nci maddesinde bu Kanunun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanacağı hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanunun "Tanımlar" kenar başlığını taşıyan 3 üncü maddesinde "çalışan"; kendi özel kanunlarındaki **statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişi**, "işveren" ise; **çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar** şeklinde tanımlanmaktadır.

Anılan maddede "işyeri"nin; "*Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyon*" olarak tarif edildiği görülmektedir.

Sözü edilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; 6331 sayılı Kanunun, kamuya ait bütün işleri ve işyerlerini kapsadığı, ister bir iş sözleşmesi ile işçi olarak, isterse statü hukukuna bağlı bir şekilde memur veya diğer kamu görevlisi olarak çalışsın, emeği ile bağımlı bir şekilde iş gören herkesin statülerine bakılmaksızın "çalışan", bunları çalıştıranların ise "işveren" sayılacağı neticesine ulaşılmaktadır. Bu çerçevede müftülüklerin işyeri; müftülüğün denetim ve gözetimi altında faaliyet gösteren cami, mescit ve Kur'an kurslarının ise aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerlerden olduğunun kabulü gerekmektedir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, 4857 sayılı İş Kanununda yapılan tanımlamaya paralel bir şekilde; **işveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan kişilerin "işveren vekili" olduğu** ve bunların 6331 sayılı Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılacağı hüküm altına alınarak, işveren vekilinin sorumluluklarının kapsamı belirlenmektedir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün resmi internet sitesinde de işveren vekili; "*kamu kurumları dahil işyerlerinde kurumu/işyerini ve teşkilatını temsile, sevk ve idareye yetkili, teşkilatın en üst amiri ile bu amirin emrinde ve onun yardımcısı olup hizmetleri amir adına, amirin direktif ve emirleri yönünde mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlemek ve yürütmekle yükümlü olan kişiler işveren vekili olarak kabul edilir. Örneğin bakanlıklarda; bakan ve müsteşar, kurumlarda kurum başkanı ve yardımcısı, illerde il müdürü ve yardımcısı işveren vekili olarak değerlendirilir.*" şeklinde yorumlanmaktadır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde;

a) 6331 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca, müftülüklerin "işyeri" statüsünde bulunduğu, bununla birlikte cami, mescit ve Kur'an kurslarının ayrı birer işyeri olmayıp müftülük bünyesinde örgütlenen işyerine bağlı yerlerden olduğu,

b) illerde müftü ve yardımcısı, ilçelerde ise müftülerin "işveren vekili" olarak kabul edilmeleri gerektiği,

c) Bu nedenle 6331 sayılı Kanunun uygulanması bakımından müftü ve müftü yardımcılarının "işveren" sayıldıkları ve anılan Kanunda işverenler için belirlenen görev, yetki ve yükümlülüklerle tabi oldukları,

ç) Müftülükte ve/veya müftülüğe bağlı cami, mescit ve Kur'an kurslarında İş Kanununa tabi olarak personel istihdam edilmesi halinde bu istihdamın Başkanlık menfaatlerini koruyacak şekilde hazırlanan protokole istinaden yapılması ve istihdam edilecek kişilerle ilgili SGK ve prim ödemeleri ile diğer hususlarda mevzuata uygun hareket edilip edilmediğinin kontrol ve

takibinin sağlanması gerektiği, **bu hususun anılan görevlilere ve kuruma kanunen yüklenen idari ve mali sorumluluklar bakımından büyük önem arz ettiği,**
mütalaa edilmektedir.

**Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği**